

**Sprawozdanie z działalności Rady Wykonawczej
Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich
za okres od listopada 2007 do września 2008**

Sprawozdanie obejmuje drugi rok działalności Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, powołanej na kadencję 2007-2009. W okresie sprawozdawczym Rada Wykonawcza spotkała się dwukrotnie (styczeń i czerwiec), a bieżące prace prowadziła w formie e-mailowej. Przedstawiciele Rady uczestniczyli w spotkaniach, podczas których prezentowali stanowisko Konferencji w kwestiach istotnych dla naszego środowiska.

Na dorocznym zjeździe Konferencji, który miał miejsce w Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego w listopadzie 2007 roku przyjęto nowy Regulamin aktualizując i precyzując zadania Konferencji i Rady Wykonawczej. Najważniejsze zmiany, jakie wprowadzono to:

- Zmiana nazwy Konferencji tak, aby jednoznacznie nawiązywała do KRASP (członkami KDBASP mogą być dyrektorzy bibliotek, których jednostki macierzyste należą do KRASP);
- Uregulowanie zasad członkostwa (imienna deklaracja uczestnictwa z określeniem statusu uczelni w KRASP).

Wg stanu na dzień 9 września 2008 Konferencja liczy 63 członków, w tym 62 ze szkół będących członkami KRASP i 1 ze szkoły stowarzyszonej z KRASP. W okresie sprawozdawczym deklarację członkostwa złożyło 67 osób, wygasła ważność 4 deklaracji (ze względu na przejście na emeryturę lub rezygnację z zajmowanego stanowiska przez dyrektora biblioteki). Zgodnie z nowym Regulaminem prawo do udziału w głosowaniach KDBASP mają tylko członkowie, którzy złożyli deklarację, a ich jednostki macierzyste są członkami KRASP.

Dzięki zaangażowaniu pracowników Biblioteki Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie opracowano (bezkosztowo!) nowe logo Konferencji (stosowane w pismach wychodzących) oraz wprowadzano bieżące aktualizacje na stronie domowej Konferencji.

W okresie sprawozdawczym Rada Wykonawcza kontynuowała szereg działań w zakresie opiniowania przepisów prawnych. Wynika to z faktu, że nie zakończono prac nad nowelizacją przepisów, o zmianę których Rada występowała wcześniej. Skoro zaś nasze propozycje nie zyskały akceptacji, staraliśmy się o wzmocnienie argumentacji oraz dotarcie z nią do nowych osób. Propozycje zmian, z którymi Rada występowała już wielokrotnie dotyczą:

- ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* — przywrócenie prawa do 36 dniowych urlopów dla starszych bibliotekarzy i kustoszy, którzy mieli je przed wejściem w życie ustawy z 2005 roku oraz tryb powoływania dyrektora biblioteki;
- *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* (z dn. 22 grudnia 2006 r.) — wprowadzenie zmian w nazwach i układzie tabel dotyczących dodatków funkcyjnych dla bibliotekarzy dyplomowanych, złagodzenie warunków dot. wymogu uzupełnienia kwalifikacji przez osoby zatrudnione już na stanowisku starszego bibliotekarza i kustosza, a także podniesienie w taryfikatorze dla kustosza maksymalnej grupy zaszeregowania z XVI na XVII.

Rada Wykonawcza ponownie przedstawiła propozycje modyfikacji powyższych zapisów zwracając się do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, KRASP oraz bezpośrednio do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Szczególnie owocne było spotkanie w lutym 2008 z Przewodniczącym Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego prof. Jerzym Błazejowskim, podczas którego przedstawiciele RW mieli możliwość szerszego ich zaprezentowania i uzasadnienia.

Mimo, że nasze propozycje nie zostały w pełni zaakceptowane, to jednak podejmowane w tym zakresie działania bezpośrednio zaważyły na zaproszeniu przedstawicieli Rady Wykonawczej KDBASP na spotkanie środowiskowe, które odbyło się w lipcu 2008 z udziałem przedstawicieli związków zawodowych w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Podczas spotkania omawiano szczegółowe kwestie związane z projektem zmiany taryfikatora w *Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* (z dn. 22 grudnia 2006 r.). Zarówno prowadzone rozmowy, jak i późniejsza prośba o ponowne przekazanie do Ministerstwa i przedstawicieli związków zawodowych naszych postulatów pozwalają przypuszczać, że może tym razem zostaną one uwzględnione.

Zgodnie ze swoimi kompetencjami, obejmującymi opiniowanie aktów prawnych, Rada Wykonawcza KDBASP przeanalizowała zapisy zawarte w *Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 17 października 2007 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na działalność statutową*, dot. analizy cytowań i opisu zbiorów bibliotecznych dla potrzeb Ankiety jednostek naukowych. W załączniku „Ankieta jednostki” postawiono wymóg wykazywania liczby cytowań publikacji naukowych na podstawie Web of Science, a także określono zasady charakteryzowania posiadanych przez bibliotekę zbiorów w

sposób niezgodny z ogólnymi zasadami tworzenia statystyk bibliotecznych. Rada Wykonawcza przesłała pisma w tej sprawie do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, KRASP i MNiSzW, w których wnioskowała o zmianę zapisów dotyczących liczby i typów zbiorów bibliotecznych (brak odpowiedzi ze strony adresatów) oraz o zakup bazy Web of Science dla całego środowiska naukowego w Polsce, a także o przynajmniej czasowe uwzględnianie wyników cytowań pozyskiwanych przez część uczelni na podstawie bazy SCOPUS (w tej ostatniej sprawie Ministerstwo podjęło pozytywną decyzję dla Ankiet za rok 2007).

Rada Wykonawcza zwróciła się do MNiSzW o sfinansowanie zakupu licencji krajowej na dostęp do bazy Web of Science. Argumentem za 100% sfinansowaniem zakupu ze środków MNiSzW jest, zawarty w rozporządzeniu Min. Nauki, wymóg podawania liczby cytowań tylko na podstawie tej bazy do charakteryzowania dla potrzeb MNiSzW dorobku jednostek naukowych. Nasz wniosek uzyskał formalne poparcie ze strony Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i został uwzględniony przez ICM UW we wniosku o dotację. Decyzja w tej sprawie zapadnie zapewne w I kwartale 2009 roku.

W styczniu 2008, w związku z nasilającymi się wystąpieniami KOPIPOL do bibliotek w sprawie odprowadzania składek za rzekome zwielokrotniania egzemplarzy dzieł będących w zbiorach, Rada Wykonawcza wystąpiła do KRASP z prośbą o zajęcie stanowiska w tej sprawie. Jak wynika z przekazanego nam pisma w lutym 2008 KRASP zwrócił się o interpretację prawną do Ministerstwa NiSzW, ale odpowiedź w tej sprawie nie wpłynęła.

Od 2007 roku prowadzono rozmowy i wymianę korespondencji z Fundacją na rzecz Nauki Polskiej, w celu zaproponowania nowego programu Fundacji skierowanego na potrzeby bibliotek, ze szczególnym uwzględnieniem problemów digitalizacji zbiorów. Starania te nie zostały w pełni uwieńczone sukcesem, gdyż program FUNDUSZE DLA BIBLIOTEK uruchomiony przez FNP jest dedykowany głównie do małych bibliotek, a jego celem jest finansowanie pomocy eksperckiej na etapie przygotowywania dokumentacji wniosków o fundusze unijne. Fundacja finansuje również promocje działań podejmowanych dla zwiększania dostępności szczególnie cennych zbiorów. W ramach tych właśnie działań zaproszono w sierpniu 2008 roku przedstawicieli Rady Wykonawczej i dyrektorów największych bibliotek naukowych (tylko biblioteki uniwersyteckie!) na spotkanie poświęcone tworzeniu bibliotek cyfrowych w Polsce. Podczas spotkania Dyrektor Biblioteki Narodowej przedstawił projekt utworzenia Cyfrowej Biblioteki Publikacji Naukowych Academia, której celem jest zapewnienie długoterminowej archiwizacji zasobów zdigitalizowanych oraz zapewnienie dostępu do zasobów cyfrowych objętych prawem autorskim na zasadach wypożyczeń międzybibliotecznych. Zdaniem uczestników spotkania, przedstawiona przez BN propozycja współpracy wymaga znacznego

doprecyzowania, gdyż w obecnym kształcie nie odpowiada na bieżące nasze potrzeby w zakresie digitalizacji i udostępniania kolekcji cyfrowych, a także budzi wiele wątpliwości formalno-prawnych. Rada Wykonawcza będzie w najbliższych miesiącach uczestniczyła w tych pracach.

W minionym roku kontynuował prace Zespół powołany do przygotowania modyfikacji formularza GUS, w zakresie sprawozdawczości dotyczącej bibliotek szkół wyższych. Dotychczasowe działania ujawniły liczne mankamenty tworzonych obecnie statystyk. W związku z ustaleniem, że tym samym problemem zajmuje się Biblioteka Narodowa w odniesieniu do statystyk GUS dla bibliotek publicznych, rozpoczęto wspólne konsultacje w celu uzgodnienia podstawowych założeń i zaproponowania jednolitych rozwiązań w sprawach wspólnych.

Mimo podejmowanych starań (warsztaty dla bibliotek uczelni technicznych, szkół niepublicznych i uniwersyteckich), w projekcie *Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych* nadal nie bierze udziału zadawalająca liczba bibliotek (za 2006 rok ankiety wypełniły 44 biblioteki, na blisko 90 zarejestrowanych). Tym samym tracimy możliwość uzyskania porównywalnych wskaźników dotyczących funkcjonowania bibliotek wielu typów.

Wśród innych działań podejmowanych przez przedstawicieli Rady Wykonawczej na podkreślenie zasługują:

- udział Przewodniczącej Rady Wykonawczej w zorganizowanym w Krakowie przez Bibliotekę Politechniki Krakowskiej w spotkaniu z Zarządem IATUL, podczas którego zaprezentowano zadania Konferencji (listopad 2007);
- zaopiniowanie, na prośbę KRASP, oferty Wolters Kluwer Polska objęcia przez KRASP patronatem dostępu do zasobów tego wydawcy. Zaproponowana przez wydawcę formuła nie oferowała uczelniom korzystnych warunków dostępu, zatem opinia Rady była negatywna (styczeń 2008);
- poparcie wniosku Krajowej Rady Bibliotecznej o przyznanie Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich Dorocznej Nagrody Honorowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ze względu na wieloletnią bardzo dobrą współpracę pomiędzy SBP i KDBASP (luty 2008); udział przedstawiciela RW w uroczystości wręczenia nagrody w Zamku Królewskim w Warszawie;
- udział w pracach nad projektem zmiany *Ustawy o bibliotekach* – kontynuacja prac z roku 2007 (niestety bez aktywnego udziału środowiska bibliotek akademickich w otwartej dyskusji, która toczyła się na łamach Forum EBIB);
- zaopiniowanie projektu *Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie*

Pani Dyrektor Jolanta Stępniać ponownie została powołana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na członka *Zespołu Specjalistycznego do spraw Infrastruktury Informatycznej*, a także do nowo utworzonego *Zespołu Zadaniowego do spraw oceny wniosków współfinansowanych z funduszy strukturalnych w zakresie Działania 2.3 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, na lata 2007-2013*.

Wszyscy Członkowie Konferencji mieli możliwość aktywnego uczestnictwa w dyskusjach na forum listy Konferencji (prowadzonym przez Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej). Wymiana opinii dotyczyła wielu spraw, w tym: zasad pracy w soboty i na II zmianie, dobowego czasu pracy, możliwości organizowania wolontariatu, regulaminów bibliotecznych, gromadzenia prac magisterskich i rozpraw doktorskich i zasad ich udostępniania. Wypowiedzi poszczególnych osób na liście stanowią ważną pomoc dla nas wszystkich przy rozwiązywaniu bieżących problemów w zakresie zarządzania bibliotekami i poprawy efektywności ich działania.

Wypada, zatem tym bardziej żałować, że przeprowadzana na tym forum z inicjatywy Biblioteki Politechniki Łódzkiej ankieta dotycząca wysokości wynagrodzeń wypłacanych w poszczególnych kategoriach pracowników bibliotecznych spotkała się z tak małym zainteresowaniem (odpowiedziało zaledwie 28 bibliotek). W tej sytuacji Rada Wykonawcza, do której redakcja *Forum Akademickiego* skierowała pytanie o wysokość płac w naszym środowisku, mogła przekazać tylko fragmentaryczne i niepełne dane.

Wydaje się, że te właśnie wspólnie podejmowane działania (ankiety, analizy statystyczne) powinny zyskiwać na znaczeniu w kolejnych latach funkcjonowania Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich.

*Opracowała Rada Wykonawcza
10 września 2008 roku*